

Další nelegální domovy mohou ohrožovat důstojnost i bezpečí seniorů. Nesvěřujte jim své blízké, varuje zástupce ombudsmana

23.6.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Mutěnice, Svitavy, České Budějovice. To jsou příklady míst, kde působí nelegální zařízení poskytující péči, zejména seniorům. Zástupce ombudsmana a dětského ombudsmana varuje, že péče, kterou tam zaznamenal, klienty ohrožuje. Zároveň upozorňuje na rozsah problému - podobných míst je totiž v Česku mnohem více. Nasvědčují tomu i data, která v rámci aktuálního výzkumu shromažďuje. V následujících měsících je představí veřejnosti a zároveň na jejich základě bude usilovat o systémové změny.

Tři zařízení nabízející péči především seniorům – jedno se sídlem v jihomoravských Mutěnicích, další ve Svitavách a třetí v Českých Budějovicích. Všechna fungují nelegálně, bez povinné registrace, a tedy i bez řádného dohledu úřadů, který by klientům garantoval bezpečnost. Nadto v době návštěvy týmu zástupce ombudsmana a dětského ombudsmana Víta Alexandra Schorma poskytovatelé riskantně nakládali s léky, nedostatečně dbali na soukromí klientů i na zajištění jejich výživových potřeb. Přestože pečovali také o lidi se sníženou pohyblivostí, ve dvou z těchto zařízení nebyly prostory zcela bezbariérové.

Mutěnické zařízení v ulici Za Benzinkou

„Kdyby někdo šlel, tak prostě pět kapek,“ odpověděl pečovatel mutěnického domova na otázku, jak používají lék Haloperidol-Richter ovlivňující psychické funkce. Ten je přitom vázán lékařským předpisem a měl by vždy náležet konkrétnímu člověku.

„Laičtí pečující v mutěnickém zařízení opakovaně podávali psychofarmaka, aby utlumili projevy klientů. O jejich použití někdy rozhodovali sami, lék navíc mohli dostat i klienti, kterým ho nepředepsal lékař. Takový postup je naprosto nepřijatelný,“ uvedl zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm.

Znepokojující je i skutečnost, že o klienty pečuje jako lékař provozovatel, který není oprávněn vykonávat lékařské povolání. Česká lékařská komora ho totiž vyloučila ze svých řad.

„Přestože řada pečovatelů pracujících v podobných místech bývá motivovaná snahou pomáhat, jejich dobrou vůli podle našich poznatků často maří nedostatek odbornosti. V konečném důsledku mohou klienty spíše poškozovat,“ doplňuje Schorm.

Svitavské zařízení v ulici Pražská

Největší z trojice zařízení je Hotel Schindlerův Háj ve Svitavách. Sami pečovatelé tamější klienty popsali jako vyloučené lidi, kteří potřebují různou míru i formu pomoci.

Prostředí služby hodnotil Vít Alexander Schorm jako velmi neutěšené. Díky klientů byly propálené od cigaret. Nábytek pokrývaly skvrny – možná od moči, jak naznačil jeden z pečujících. Stěny v přízemí se vlivem vlhkosti loupaly. Část toalet byla velmi zanesená. Určité části budovy prostupoval silný zápach. Zařízení nesplňovalo ani požární předpisy.

Zároveň personál v některých situacích opomíjel i důstojnost klientů. „Byli jsme svědky toho, že lidé, kteří měli potíže s polykáním, dostali k obědu francouzské brambory rozmixované dohromady s čočkovou polévkou. Tento oběd obdrželi v plastové lahvi Rajec se savičkou * ,“ uvedl příklad Schorm.

Českobudějovické zařízení v ulici K Rybníku

Jako rizikové posoudil zástupce ombudsmana Schorm i zařízení v Českých Budějovicích sídlící v ulici K Rybníku, kterému zároveň vytýkal například i nedostatečný respekt k soukromí klientů: „Klienti neměli možnost zamknout se v koupelně. Část koupelen a toalet měla dokonce místo dveří jen závěs. O hygienu klientů a výměnu inkontinenčních pomůcek na vícelůžkových pokojích asistenti pečovali před zraky ostatních klientů.“

Schorm zařízení vytkl i to, že klientům s omezenou pohyblivostí nezajišťovalo dostatečný pobyt na čerstvém vzduchu. Klienti podle slov vedoucí péče pobývali na čerstvém vzduchu v letním období jednou nebo dvakrát týdně, v zimě asi jednou za měsíc. Ležící klienti se nedostávali ven vůbec – lůžka se totiž nevešla na přepravní plošiny.

Jak si ověřit, zda je domov pro seniory legální?

Využijte registr poskytovatelů Ministerstva práce a sociálních věcí. Najdete zde registrované domovy pro seniory, ale i další typy sociálních služeb určené i jiným cílovým skupinám (pečovatelské služby, osobní asistenci, odlehčovací služby...).

Pokud zde hledaná sociální služba není vedena, poskytovatel nemá podle zákona oprávnění sociální služby poskytovat.

Co dělat pokud nenajdete vhodnou sociální službu?

Můžete se obrátit na obecní úřad obce s rozšířenou působností, která vám může v rámci sociální práce s hledáním vhodné služby pomoci.

Pokud nebudete úspěšní, obraťte se na sociální odbor ve svém kraji. Kraje ze zákona odpovídají za to, že jsou sociální služby na jejich území dostupné.

Více informací najde v Letáku ombudsmana.

Ochrana klientů před špatným zacházením

Zástupce ombudsmana Schorm všem z těchto tří popsaných zařízení doporučil, ať svou činnost legalizují, registrují se, nebo ať ji ukončí. Ani jedno však k žádnému z těchto řešení nepřistoupilo a podle informací, které má Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana k dispozici, v činnosti pokračují.

Neregistrované domovy pro seniory nejsou v Česku ojedinělé. Současně u nás chybí dostatečná nabídka potřebných legálně provozovaných služeb, včetně těch, které lidem umožní zůstat v domácím prostředí. Na tyto skutečnosti upozorňuje Vít Alexander Schorm dlouhodobě.

Také proto Kancelář ombudsmana zařízení poskytující péči bez oprávnění dlouhodobě mapuje. V roce 2015 o nich vydala souhrnnou zprávu. Aktuálně zástupce ombudsmana sbírá a vyhodnocuje rovněž data o zkušenostech krajských úřadů s nelegálními zařízeními. Zajímá jej, do jaké míry mají o

jejich činnosti povědomí, jak přistupují k sankcím nebo třeba zda s nimi zařízení vedou soudní spory. Jakmile bude výzkum ukončen, plánuje Schorm na základě jeho výsledků formulovat legislativní doporučení.

Doposud poslední informace o neregistrovaném zařízení medializoval Vít Alexander Schorm přibližně před rokem. Tehdy se jednalo o varování před službami Domova u svaté Marušky v Bzenci.

Pokud zjistíte, že je služba poskytovaná bez oprávnění, můžete dát podnět krajskému úřadu.

* Fotografická dokumentace je součástí přiložených zpráv.

- Zpráva z návštěvy zařízení na adrese Za Benzinkou č. p. 1337, Mutěnice
- Zpráva z návštěvy zařízení na adrese Pražská 2137/77, Svitavy
- Zpráva z návštěvy zařízení na adrese K Rybníku 6/27, České Budějovice

https://www.ochrance.cz/aktualne/dalsi_nelegalni_domovy_mohou_ohrozovat_dustojnost_i_bezpeci_senioru-nesverujtejim_sve_blizke_varuje_zastupce_ombudsmana